

ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล :

ข้อเสนอการกระจายอำนาจจากล่างขึ้นบน

อริวัฒน์ อุดมก้านตง *

อลงกรณ์ อรรคแสง **

(วันรับบทความ : 4 พฤศจิกายน 2560 /วันแก้ไขบทความ : 5 มกราคม 2561 /วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2561)

บทคัดย่อ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่ผ่านๆ มา พบว่าเกิดจากการที่ส่วนกลางกระจายอำนาจลงมาแบบบนลงล่าง (top down) คือ ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเพียงบางอย่าง จึงส่งผลทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจไม่เต็มที่และส่งผลกระทบต่อการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน เพราะยังมีความกำกวม ความทับซ้อนของภารกิจ และความชัดเจนในการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และยังไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม จึงทำให้การบริการสาธารณะที่ทำได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ทำงานวิจัยเล่มนี้ขึ้นเพื่อเป็นการมองปรากฏการณ์ในมุมกลับที่ต่างจากรัฐ คือ การจัดทำบริการสาธารณะควรให้ตัวของประชาชนเองสะท้อนว่าต้องการอะไร ในรูปแบบ “ความต้องการบริการสาธารณะจากล่างขึ้นบน” (bottom up) และนำมาวิเคราะห์ความเพียงพอของอำนาจและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคำนาดี และนำผลการวิจัยที่ได้รับจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้ส่วนกลางนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดกรอบนโยบาย ขอบข่ายอำนาจ และภารกิจในการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งมาจากการเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า มีบริการสาธารณะที่ประชาชนอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลคำนาดี อำเภอโพธารอง จังหวัดราชบุรี เป็นผู้จัดทำทั้ง 7 ด้าน รวมจำนวน 43 ข้อย่อย และพบว่า ในประเด็นความต้องการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลคำนาดีมีอำนาจหน้าที่พอเพียงในการจัดทำบริการสาธารณะ จำนวน 23 ข้อย่อย และมีอำนาจไม่พอเพียง จำนวน 20 ข้อย่อย

คำสำคัญ : ความทับซ้อนของภารกิจ / ความต้องการบริการสาธารณะจากล่างขึ้นบน / ขอบข่ายอำนาจ

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขารัฐศาสตร์ (การเมืองการปกครอง) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

People Demands on Public Services Provided by Sub-District Administrative
Organizations: Recommendations for Decentralization from the Bottom

Atiwat Udomkantong^{*}

Alongkorn Akkasaeng^{**}

(Received Date : November 4, 2017, Revised Date : January 5, 2018, Accepted Date : January 22, 2018)

Abstract

It has been found that in Thailand in the past, decentralization in providing public services to sub-district administrative organizations has been partially giving the authority to local administrative organization. An overlapping of work tasks and responsible areas occurred, thus the organization cannot fully provide public services to people. This research aims to hear the voices of people in order to know their true demands on how they want the public services to be like. The researcher conducted in-depth interviews and distributed questionnaires to participants. The results of interviews and questionnaires were analyzed to further make policy recommendations to the central state organization. This could be a part to indicate the policy framework, power scope, and the work tasks to provide public services of sub-district administrative organization in a clearer picture. The result found that public services that people demands Khamnadee sub-district administrative organization in Phonthong district, Roi-Et province to do can be listed in 7 categories (in total of 43 sections). Khamnadee sub-district administrative organization can only provide 23 public service sections but its power was still insufficient lacks in providing 20 other public service sections.

Keywords: Overlapping of Work Tasks/ Policy Recommendation/ Power Scope

^{*} Student, Master of Political Science (Politics), College of Politics and Governance, Mahasarakham University

^{**} Assistant Professor, PhD, Lecturer in Political Science (Politics), College of Politics and Governance, Mahasarakham University

บทนำ

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางในการเพิ่มอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่า เกิดจากการที่ส่วนกลางกระจายอำนาจลงมาอย่างค่อยเป็นค่อยไป คือ “มีการขยักอำนาจเอาไว้” เพราะฉะนั้นท้องถิ่นก็ได้อำนาจไม่เต็มที่และท้องถิ่นไม่สามารถจัดการหลายเรื่องได้ (ธนศวรร เจริญเมือง, 2554) อำนาจการดำเนินงานจึงไม่เพียงพอและเกิดความไม่ชัดเจนในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน และอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและถูกมองข้ามมาตลอด คือ การกำหนดนโยบายหรือการถ่ายโอนภารกิจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนจากส่วนกลางสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่ได้เกิดจากความต้องการบริการสาธารณะที่มาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ เพราะการกำหนดนโยบายหรือการถ่ายโอนภารกิจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนจะเป็นลักษณะบนลงล่าง (top down) ซึ่งบริการสาธารณะบางประการอาจไม่ใช่สิ่งที่ประชาชนมีความต้องการก็เป็นได้

ผู้วิจัยจึงได้ทำงานวิจัยเล่มนี้ขึ้นเพื่อเป็นการมองปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่ในมุมมองที่ต่างจากรัฐ ด้วยพื้นฐานแนวคิดที่ว่า หากจะทำให้หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลในเรื่องของการจัดบริการสาธารณะเกิดประโยชน์สูงสุดและตรงต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ฉะนั้นการจัดทำบริการสาธารณะต้องมีการดำเนินการในรูปแบบใหม่ คือ ให้ตัวของประชาชนเองสะท้อนว่าต้องการรับบริการสาธารณะอะไรและในรูปแบบไหนในลักษณะล่างขึ้นบน (bottom up) เพื่อสะท้อนปรากฏการณ์ที่ถูกมองข้ามมาอย่างยาวนานและเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้รัฐนำไปปรับปรุง แก้ไข การกำหนดนโยบาย และภารกิจการจัดทำบริการสาธารณะที่มองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเป็นที่ตั้งเสมอ และประชาชนเองก็ต้องมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน “ในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย” และรัฐต้องมีการให้อำนาจอย่างเพียงพอให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยอิงตามบริบทของชุมชนหรือให้ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของตนได้อย่างเต็มที่เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริการสาธารณะที่แท้จริงของประชาชนที่อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดทำ
2. เพื่อศึกษาความเพียงพอของอำนาจในการตอบสนองความต้องการของประชาชนขององค์กรบริหารส่วนตำบล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่การวิจัยในครั้งนี้ คือ หมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลคานาดี อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 13 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) บ้านคานาดี 2) บ้านหนองขอนแก่น 3) บ้านราษฎร์ดำเนิน หมู่ที่ 3 4) บ้านดงมัน 5) บ้านคำบัวโน 6) บ้านชุมแสงชัย 7) บ้านบัว 8) บ้านปากช่อง 9) บ้านลาดค้อ 10) บ้านบึงงาม 11) บ้านสุขสมบูรณ์ 12) บ้านราษฎร์ดำเนิน หมู่ที่ 12 13) บ้านบัว

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เริ่มต้นโดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลายจำนวน 30 คน (ผู้ให้ข้อมูล คือ ตัวแทนประชากรของแต่ละหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 3 หมู่บ้าน ละ 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ซึ่งได้แก่ 1) บ้านชุมแสงชัย 2) บ้านราษฎร์ดำเนิน หมู่ที่ 3 3) บ้านปากช่อง) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกถึงความต้องการบริการสาธารณะด้านต่างๆ ของประชาชนที่ต้องให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการ

หลังจากผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกและได้ทำการสรุปประมวลผลความต้องการบริการสาธารณะทั้งหมดแล้วพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการแจกประชาชนกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่นในวงกว้าง จำนวน 360 คน (กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล คานาดี อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 13 หมู่บ้าน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป) เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการของประชาชนในวงกว้างขึ้นและทำให้ผลการศึกษา มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาผู้วิจัยได้จัดกลุ่มของบริการสาธารณะออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 4) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
- 5) ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 7) ด้านอื่นๆ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย คือ เดือน ตุลาคม 2559 – เดือน กันยายน 2560

ผลการวิจัย

1. ความต้องการบริการสาธารณะที่แท้จริงของประชาชนที่อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดทำ

การจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่น เป็นหน้าที่โดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้บริการกับประชาชนที่เป็นผู้รับบริการ ซึ่งต้องทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการได้รับบริการสูงสุด อีกทั้งคุณภาพของการจัดบริการสาธารณะที่ดี ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนรวม เพราะการจัดทำบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์โดยแท้จริง ต้องรับทราบความต้องการความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนเสียก่อน โดยให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลและจากการแจกแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมผลการศึกษารอบทุกมิติอย่างรอบด้าน ซึ่งมีรายละเอียดของผลการสัมภาษณ์และจากการแจกแบบสอบถามในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการบริการสาธารณะในด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องของน้ำที่ใช้อุปโภคบริโภค ไฟฟ้าที่ยังไม่ทั่วถึงรอบหมู่บ้าน และการปรับปรุง ซ่อมแซม จัดสร้างถนน ที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้ปรับปรุง ซ่อมแซม และจัดสร้างถนนที่ได้มาตรฐานแทนองค์การบริหารส่วนตำบล และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความต้องการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. ดูแลและจัดการระบบน้ำประปาในหมู่บ้านให้มีความสะอาด และได้มาตรฐาน สามารถนำมาใช้อุปโภคบริโภคได้	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. ติดตั้งไฟฟ้าให้ทั่วถึงตามความต้องการใช้ของประชาชน และระบบส่องสว่างตามจุดเสี่ยงรอบหมู่บ้าน	360 (คิดเป็น 100%)	-
3. จัดทำ ดูแล บำรุงรักษาถนน โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น	-	360 (คิดเป็น 100%)

1.2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า งานส่งเสริมคุณภาพชีวิตนั้น ประชาชนมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการขับเคลื่อนและจัดทำอย่างเป็นรูปธรรม ประเด็นที่สำคัญมากที่สุดคือ

ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ จัดการศึกษาอย่างเหมาะสม จัดสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของคนในชุมชน ส่งเสริมการออกกำลังกายและสถานที่ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ได้รับการบริการและการรักษาพยาบาลที่ได้มาตรฐาน การเงินการธนาคารที่เข้าถึงประชาชน ในเรื่องเงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพคนชราเพิ่มเติมขึ้น ส่วนใหญ่ยังเห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งงบประมาณอุดหนุนเพิ่มเติมตามความเหมาะสม และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความต้องการบริการสาธารณะด้านงานส่งเสริมสุขภาพ

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. ลดจำนวนผู้ว่างงานในชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนให้ดีขึ้น	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. จัดตั้งศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในชุมชน	360 (คิดเป็น 100%)	-
3. จัดสรรเงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพคนชราเพิ่มเติมจากรัฐจัดสรรให้	326 (คิดเป็น 90.5%)	34 (คิดเป็น 9.5%)
4. ส่งเสริมการออกกำลังกาย และจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน	360 (คิดเป็น 100%)	-
5. ประสานงานธนาคารให้นำตู้ ATM มาติดตั้งไว้ในแต่ละชุมชน	356 (คิดเป็น 98.8%)	4 (คิดเป็น 1.2%)
6. จัดตั้งศูนย์อินเทอร์เน็ตในชุมชน และห้องสมุดชุมชน	355 (คิดเป็น 98.6%)	5 (คิดเป็น 1.4%)
7. ยกระดับการรักษาพยาบาลและการให้บริการของ รพ.สต. ให้ได้มาตรฐาน	360 (คิดเป็น 100%)	-
8. จัดทำสวนสาธารณะในชุมชนมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ	360 (คิดเป็น 100%)	-

1.3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มีมาตรการจัดการกับปัญหาในเชิงรุก เพื่อให้สามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เนื่องด้วยบริบทแวดล้อม

ของหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลค่านาคืออยู่ห่างกันค่อนข้างมากพอสมควรทำให้เส้นทางค่อนข้างเปลี่ยว อีกทั้งอำนวยความสะดวกในการขอใบอนุญาตต่างๆ งานทะเบียนราษฎร และการทำประชาคม ซึ่งถือเป็นเวทีในการเสนอความต้องการของชุมชนและยังสามารถสะท้อนปัญหาในชุมชนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความต้องการบริการสาธารณะด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรม การลักขโมย ทะเลาะวิวาทยาเสพติด การลักลอบเล่นการพนัน ร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างจริงจัง	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเรื่องการขอใบอนุญาต เช่น จัดตั้งปั้มน้ำมัน โรงสี โรงฆ่าสัตว์ จำหน่ายปุ๋ย สุรา บุหรี่ เป็นต้น	360 (คิดเป็น 100%)	-
3. เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเรื่องงานทำบัตรประจำตัวประชาชน ใบอนุญาตขับขี่ แจ้งเกิด แจ้งตาย จดทะเบียนสมรส เป็นต้น	360 (คิดเป็น 100%)	-
4. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือฉุกเฉินและเงินอุดหนุนเยียวยากรณีเกิดภัยพิบัติ	360 (คิดเป็น 100%)	-
5. ทำประชาคมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง เพื่อลงพื้นที่รับฟังปัญหาให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย	360 (คิดเป็น 100%)	-

1.4) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนมีความต้องการสร้างรายได้และมีอาชีพเสริม นอกเหนือจากอาชีพเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลัก มีความต้องการลงทุนทำธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจนครครัวเรือน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความอยู่ดี กินดี มีรายได้จุนเจือครอบครัวอย่างเพียงพอ และลดการเดินทางออกไปทำงานต่างจังหวัดของคนในชุมชน ซึ่งส่งผลต่อสถาบันครอบครัวและความอบอุ่นในครอบครัวโดยตรง และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความต้องการบริการสาธารณะด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. ส่งเสริมการฝึกอาชีพและสนับสนุนกลุ่มอาชีพในชุมชนให้เติบโตและ สร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. ส่งเสริมธุรกิจชุมชนและให้คำปรึกษาในการพัฒนาธุรกิจ เช่น สหกรณ์ ร้านค้า ปั้มน้ำมัน โรงสี ฟาร์มปศุสัตว์ ร้านอาหาร เป็นต้น	360 (คิดเป็น 100%)	-

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
3. จัดอบรมวิธีการแปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยการเชิญวิทยากร มาให้ความรู้ในแต่ละชุมชน	360 (คิดเป็น 100%)	-
4. หาดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ และผลิตผลการเกษตรของชุมชน	360 (คิดเป็น 100%)	-
5. จัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สนใจและกลุ่มอาชีพต่างๆ	360 (คิดเป็น 100%)	-

1.5) ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและจัดการผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันประชาชนที่ทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ไร่อ้อย นิยมเผาใบเพื่อให้ง่ายต่อการตัดทำให้เศษเถ้าจากการเผาไหม้ลอยฟุ้งในอากาศไปตกในบ่อน้ำ แม่น้ำ ลำธาร ครวันไฟที่ปะปนมาในอากาศยังเป็นอันตรายต่อร่างกายของคนในชุมชน ต้องให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการเก็บ คัดแยก และกำจัดขยะอย่างถูกวิธีแทนการเผาทำลาย ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำเกษตรแบบปลอดสารเคมี และมีแผนการบริหารจัดการน้ำที่ดี ควรมีบ่อเก็บน้ำในทุกชุมชนและหาวิธีการ ดึงน้ำจากบ่อน้ำธรรมชาติเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำในแต่ละชุมชน และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความต้องการบริการสาธารณะด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. บังคับใช้กฎหมายต่อผู้บุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและรณรงค์การปลูกต้นไม้และการรักษาป่า	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. จัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เช่น ปัญหา ครวันไฟ น้ำเสีย ลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน	360 (คิดเป็น 100%)	-
3. ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี เพื่อป้องกันดินเสื่อมสภาพ	360 (คิดเป็น 100%)	-
4. ทำแผนบริหารจัดการน้ำ ฝ่ายกักเก็บน้ำ บ่อน้ำธรรมชาติ มีแผนรองรับปัญหาภัยแล้ง และมาตรการช่วยเหลือเยียวยาอย่างชัดเจน	360 (คิดเป็น 100%)	-

1.6) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาอุดหนุน ช่วยเหลือ กิจกรรมและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้ครบทุกด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณ สิ่งของ เป็นต้น และต้องการให้บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน วัด ที่ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งที่ผ่านมางบประมาณที่ใช้เป็นงบประมาณของชุมชนและเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาเท่านั้น และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความต้องการบริการสาธารณะด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. ส่งเสริมกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วันสำคัญทางศาสนา งานบุญ ประเพณีชุมชน เช่น วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ และงบประมาณ เป็นต้น	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. จัดสรรงบประมาณในการดูแล ซ่อมแซม บูรณะ วัดและโบราณสถานที่ชำรุดทรุดโทรม	360 (คิดเป็น 100%)	-

1.7) ด้านอื่นๆ

ผลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนจะเน้นไปที่วิสัยทัศน์และความโปร่งใสในการทำงานของผู้นำชุมชน ซึ่งคนในชุมชนไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบกระบวนการทำงานได้ ซึ่งจะทำให้บริการสาธารณะนั้นเกิดการยอมรับจากประชาชน และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันผ่านหอกระจายข่าวของชุมชน และการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชน และมีผลจากการแจกแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความต้องการบริการสาธารณะด้านอื่นๆ

ความต้องการบริการสาธารณะ	ต้องการ (คน)	ไม่ต้องการ (คน)
1. ควบคุมดูแลการทำงานของผู้นำชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการทุจริตและเกิดความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ มีวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบการบริหารเงินในชุมชนเป็นระยะ	360 (คิดเป็น 100%)	-
2. สร้างสมรรถนะและวิสัยทัศน์นักพัฒนาให้แก่ผู้นำชุมชน รวมทั้งหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี การบริหารและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและสังคมภายนอก	360 (คิดเป็น 100%)	-
3. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ	360 (คิดเป็น 100%)	-

จากผลการนำเสนอข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี ต้องพัฒนาระบบบริการสาธารณะให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการส่วนรวมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ที่สำคัญคือ จะต้องใช้กรอบแนวความคิดของการเป็นเมืองที่น่าอยู่และยั่งยืน คือ มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน และคุณค่าที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเน้นหลักการของการให้บริการสาธารณะ อันได้แก่ “ความเท่าเทียม ความเพียงพอ ความต่อเนื่อง และความโปร่งใสยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้” ซึ่งหลักการเหล่านี้ยังสามารถนำไปใช้ในการวัดความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการสาธารณะได้ด้วยเช่นกัน

การที่จะสามารถวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนได้อย่างถ่องแท้ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ แต่สิ่งที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดีมีความได้เปรียบในเชิงพื้นที่ด้วยเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหาและความต้องการประชาชนมากกว่าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนั้นจึงสามารถที่จะมองและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการได้อย่างตรงจุด ถูกต้อง และครอบคลุม และเมื่อมองเห็นสภาพปัญหาและความต้องการได้อย่างถูกต้องก็จะสามารถวิเคราะห์ทางเลือกอันเป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสอดคล้อง สมดุล และกลมกลืนกับบริบทชุมชน

นอกจากนี้ กระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี ควรเน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการทำประชาคมมากขึ้น เพราะถือว่าเป็นกระบวนการที่เป็นฐานหนุนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เกิดการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการจัดบริการสาธารณะนั้น เพราะประชาชนถือว่าพวกเขามีส่วนในบริการสาธารณะ และถือเป็นมิติใหม่ของการจัดบริการสาธารณะที่อาจนำมาสู่การปรับปรุงการจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่น ก็เป็นไปได้ ซึ่งเงื่อนไขแห่งความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดีขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้นำที่เข้ามาทำหน้าที่เชื่อมโยงวัฒนธรรม ระบบการวางแผน การใช้สารสนเทศการเรียนรู้ โดยการเกื้อหนุนในระบบซึ่งกันและกันร่วมกับประชาชน เน้นการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพคุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไปมุ่งที่ประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด เพราะการจัดบริการสาธารณะถือเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน และที่สำคัญต้องเป็นการดำเนินการที่ไม่มุ่งหวังกำไรแต่อย่างใด หากกระทำเช่นนี้ได้จะเป็นการลดมุมมองในด้านลบของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดีได้ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้สามารถเกิดขึ้นได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนนั่นเอง

2. ความเพียงพอของอำนาจในการตอบสนองความต้องการของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า มีบริการสาธารณะที่ประชาชนอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี อำเภอนาทอง

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้จัดทำทั้ง 7 ด้าน รวมจำนวน 43 ข้อย่อย และพบว่า ในประเด็นความต้องการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลคำนาดีมีอำนาจหน้าที่เพียงพอในการจัดทำบริการสาธารณะจำนวน 23 ข้อย่อย และมีอำนาจไม่พอเพียง จำนวน 20 ข้อย่อย ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ประเด็นความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน

ประเด็นความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน	สรุปผลความเพียงพอของอำนาจ
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
1. ดำเนินการแก้ไข ซ่อมแซม ปรับปรุงถนนทางเข้าหมู่บ้าน ถนนทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ทางเข้าอำเภอ หรือถนนภายในหมู่บ้านให้มีมาตรฐาน สามารถสัญจรไปมาได้ อย่างปลอดภัย	มีอำนาจเพียงพอ
2. จัดการน้ำประปาที่ไม่ค่อยสะอาด อีกทั้งค่าน้ำที่เก็บอยู่ในปัจจุบันไม่คุ้มค่ากับคุณภาพน้ำที่ได้รับ ค่าน้ำที่เก็บไปไม่เอามาพัฒนาระบบน้ำของหมู่บ้าน	มีอำนาจเพียงพอ
3. จัดทำระบบไฟฟ้าในหมู่บ้าน และในพื้นที่ทำการเกษตรให้ครอบคลุมความต้องการใช้	มีอำนาจไม่เพียงพอ
ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
มีหน่วยงานย่อยภายใน อบต. ที่ให้บริการเรื่องการขอใบอนุญาต เช่น จัดตั้งปั๊มน้ำมัน โรงสี โรงฆ่าสัตว์ จำหน่ายปุ๋ย สุรา บุหรี่ เป็นต้น	
4. การขออนุญาตจัดตั้งปั๊มน้ำมันขนาดเล็ก (ตู้ปั๊มน้ำมันหยอดเหรียญแบบอัตโนมัติ) ให้แจ้งต่อสำนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้	มีอำนาจเพียงพอ
5. การขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานีบริการน้ำมันที่มีขนาดใหญ่ ผู้ประกอบกิจการยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมัน โดยยื่นเอกสารที่สำนักงานพลังงานจังหวัด และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วต้องบันทึกข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูลกรมธุรกิจพลังงานกระทรวงพลังงาน	มีอำนาจไม่เพียงพอ
6. การขออนุญาตจัดตั้งโรงสีขนาดเล็ก สามารถขออนุญาตจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้	มีอำนาจเพียงพอ
7. การขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงสีขนาดใหญ่ ที่มีกำลังเครื่องจักร (กำลังมอเตอร์ทั้งหมดในโรงสี) มากกว่า 50 แรงม้า ต้องขออนุญาตอุตสาหกรรมจังหวัด และออกไปประกอบกิจการ (ทะเบียนพาณิชย์) ให้โดยกระทรวงพาณิชย์	มีอำนาจไม่เพียงพอ
8. การขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ เป็นอำนาจของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่	มีอำนาจไม่เพียงพอ
9. การขอใบอนุญาตจำหน่ายปุ๋ย ผู้ประกอบกิจการสามารถยื่นคำร้องที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่สี่	มีอำนาจไม่เพียงพอ

ประเด็นความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน	สรุปผลความ เพียงพอของ อำนาจ
10. การขอใบอนุญาตจำหน่ายสุรา บุหรี่ เป็นอำนาจของกรมสรรพสามิตหรือสำนักงานสรรพสามิตจังหวัด	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
การให้บริการทำบัตรประจำตัวประชาชน ใบอนุญาต ขับขี่ แฉกเกิด แฉกตาย จดทะเบียนสมรส เป็นต้น	
11. การทำบัตรประชาชน เป็นอำนาจหน้าที่ของงานทะเบียนบัตรประชาชนของอำเภอหรือเทศบาลที่มีหน้าที่ในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ประวัติส่วนตัว ลายนิ้วมือ เป็นต้น อีกทั้งความพร้อมในเรื่องระบบฐานข้อมูล อุปกรณ์ถ่ายภาพ และเครื่องพิมพ์บัตร	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
12. การออกใบอนุญาตขับขี่ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก สำนักงานขนส่งประจำจังหวัด และสำนักงานขนส่งประจำอำเภอ เพราะมีระเบียบของกรมการขนส่งทางบกระบุเอาไว้อย่างชัดเจน เกี่ยวกับมาตรฐานของข้อสอบทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
13. การแจ้งเกิด (ออกใบสูติบัตร) และการแจ้งตาย (ออกใบมรณะบัตร) เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
14. การออกใบทะเบียนสมรส เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักทะเบียนเขต	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
15. อยากให้มีตู้ ATM ในตำบลเพื่อให้สามารถกดเงินที่ลูกโอนมาให้ได้ โดยที่ไม่ต้องเข้าไปที่ตัวอำเภอ	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
16. จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้คนในชุมชนยืมมาเล่น เพื่อเป็นการออกกำลังกาย อาจเก็บไว้ที่บ้านผู้ใหญ่บ้านหรือประธานเยาวชนก็ได้	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
17. มีสนามกีฬาให้คนในหมู่บ้านได้ออกกำลังกาย พวกลานแอโรบิคหรือในสวนสาธารณะชุมชนให้ชาวบ้านออกกำลังกาย	มีอำนาจเพียงพอ (แต่ขาด งบประมาณ)
18. มีสวัสดิการให้คนชราในหมู่บ้านนอกเหนือจากเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลให้มา	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
19. ส่งเสริมวิถีชีวิตและยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกด้าน เช่น หาอาชีพเสริมและหางานให้	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
20. อยากให้ทำห้องสมุดและศูนย์ให้บริการอินเทอร์เน็ตชุมชน	มีอำนาจเพียงพอ
21. อยากให้มีหมอในชุมชนที่คอยให้การรักษาเวลาเจ็บป่วย และพัฒนา รพ.สต. ให้มีมาตรฐานมากกว่านี้ เพราะไปหาที่ใดไม่สามารถรักษาได้	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
22. อยากให้เพิ่มรพพยาบาลให้มากกว่านี้ เพราะเวลาโทรเรียกจะมาช้า และมาถึงแล้วก็ช่วยเหลือได้ไม่ถูกต้องตามอาการ	มีอำนาจเพียงพอ

ประเด็นความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน	สรุปผลความ เพียงพอของ อำนาจ
ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	
23. ดูแลความปลอดภัยรอบหมู่บ้านในจุดอับบางจุดมีวัยรุ่นไปมั่วสุมกันปัญหาเสพติดและการลักลอบเล่นการพนันในหมู่บ้านต่อต้านการแก้ไขอาจร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
24. จัดเวรยามตรวจตามหมู่บ้าน หรือส่งเสริมให้หมู่บ้านดูแลตนเอง ซึ่งอาจทำให้คนที่สัญจรไปมาเกิดอันตรายได้	มีอำนาจเพียงพอ
25. มีมาตรการและการบังคับใช้กฎหมายอาชญากรรมและการลักขโมยในชุมชน	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
26. จัดรถโดยสารรับ-ส่งระหว่างหมู่บ้านกับตัวอำเภอ และควบคุมมาตรฐานของรถโดยสารรับ-ส่งนักเรียนให้มีความปลอดภัยมากกว่านี้ เพราะยังให้คนขึ้นป็นงบนหลังครรถ	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
27. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือชาวบ้านเวลาเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว และทันต่อความต้องการ	มีอำนาจเพียงพอ
28. จัดประชาคมร่วมกับชุมชนเป็นประจำ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นแบบทันเหตุการณ์ หรือการจัดหน่วยเคลื่อนที่มารับฟังปัญหาหรือสิ่งที่ชาวบ้านต้องการบ้าง เพื่อที่เวลาจัดโครงการหรือสร้างอะไรจะเป็นสิ่งที่ชาวบ้านต้องการจริงๆ	มีอำนาจเพียงพอ
ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว	
29. หาวิทยาการผู้มีความรู้มาอบรมให้ความรู้ต่อยอดผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมประกวดสินค้าระดับตำบล	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
30. ส่งเสริมงบประมาณสำหรับกลุ่มอาชีพ การทำความร่วมมือกับธนาคารในการปล่อยกู้	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
31. สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการส่งเสริมการแปรรูป ฝึกอบรมให้ชุมชน และผลักดันสินค้าให้เป็น OTOP ของหมู่บ้าน	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
32. ควรจัดหาพันธุ์สัตว์ให้ชาวบ้านได้เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย เช่น ปลา ไก่ เป็ด เป็นต้น	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
33. ให้การสนับสนุนโรงสีทั้งงบประมาณการส่งเสริมให้เป็นโรงสีชุมชน ข้าวที่มีมาตรฐาน และหาตลาดรองรับข้าว	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	
34. ควรมีการให้ความรู้ในการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ลดเผาขยะ เผาอ้อย ต้องควบคุมดูแลการทำลายป่าเพื่อสร้างที่ทำกิน	มีอำนาจเพียงพอ

ประเด็นความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน	สรุปผลความ เพียงพอของ อำนาจ
35. บังคับใช้กฎหมายต่อผู้บุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าอย่างเด็ดขาด	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
36. จัดการวางแผน แก้ไข ปัญหาเรื่องการจัดการน้ำในการทำการเกษตรให้สามารถมีน้ำ ใช้ได้ตลอดทั้งปี	มีอำนาจเพียงพอ
37. ดูแลการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำไร่ไถนา ไร่มันสำปะหลัง เพราะฝนจะชะล้างเอาสารพิษ ลงมาในบ่อน้ำที่เอามาใช้ทำประปาหมู่บ้าน	มีอำนาจเพียงพอ
38. ควบคุมมลพิษทางอากาศทั้งควันไฟ และกลิ่นเหม็นต่างๆ เช่น ฟาร์มหมู และคอกวัว ที่เกิดขึ้นในชุมชน เพราะจะทำให้เสียสุขภาพและเจ็บป่วย	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	
39. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม งานบุญประเพณีในชุมชนให้มากขึ้นและมี การสนับสนุนช่วยเหลือด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งสิ่งของและงบประมาณ	มีอำนาจไม่ เพียงพอ
40. ควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมโบราณสถานในชุมชนเมื่อเกิดการผุพังอาทิ เช่น วัด โบสถ์ ให้สวยงามอยู่เสมอ	มีอำนาจเพียงพอ
ด้านอื่นๆ	
41. ควบคุมดูแลการทำงานของผู้นำชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการทุจริต ให้ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้และมีการตรวจสอบการบริหารเงินในชุมชน เป็นระยะ	มีอำนาจเพียงพอ (แต่มีข้อจำกัด)
42. สร้างสมรรถนะและวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้นำชุมชนรวมทั้งหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและสังคมภายนอก	มีอำนาจเพียงพอ
43. ควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีความทัน ต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และเผยแพร่ให้ประชาชน ในชุมชนได้รับทราบ	มีอำนาจเพียงพอ

ผู้วิจัยเห็นว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบบราชการไทยยังคงเป็น
เรื่องที่ดีอยู่ แต่จะยังคงเป็นแบบนี้เรื่อยไป คือ เป็นการกระจายอำนาจแบบกว้างๆ ให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมาแปลงนโยบายเป็นภารกิจกันเอง ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเราไม่สามารถยึดเยียดภารกิจ
การจัดทำบริการสาธารณะทุกอย่างที่ต้องกลงไปให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทั้งหมดซึ่งหากเป็น
เช่นนั้นแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทในการจัดทำบริการสาธารณะ
ของตนเองเสียใหม่ โดยอาจมุ่งเน้นไปทำงานที่สำคัญๆ และจัดทำบริการสาธารณะสิ่งนั้นให้ดีที่สุด
ส่วนงานด้านอื่นๆ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะต้องลดบทบาทจากผู้รับผิดชอบโดยตรงมาเป็น
การร่วมจัดทำบริการสาธารณะกับหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกหรือการเป็นผู้ประสานงานหรือให้องค์กร

หรือหน่วยงานอื่นจัดทำบริการสาธารณะแทน ด้วยความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้อำนาจในการจัดทำสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ไม่สามารถจัดการกับภารกิจที่มีเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัวได้

บทส่งท้าย : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสู่ส่วนกลางเพื่อนำไปสู่การกระจายอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่

ปรากฏการณ์ที่เป็นผลพวงของการกระจายอำนาจแบบบนลงล่าง (top down) ในเรื่องการจัดบริการสาธารณะที่เกิดขึ้นจริงอยู่ในปัจจุบันไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่และยังเป็นวาทกรรมที่ครอบงำระบบการกระจายอำนาจของไทยมาอย่างยาวนาน ปัญหาและอุปสรรคของการกระจายอำนาจมาจากปัญหาในเชิงนโยบายที่เกิดจากรัฐบาลไม่มีเจตนารมณ์ในการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ส่วนราชการและข้าราชการยังไม่ต้องการสูญเสียอำนาจ บทบาทหน้าที่ สิทธิ และผลประโยชน์ที่เกิดจากภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองยังไม่มีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนอำนาจและยังไม่มีความรู้เพียงพอ (ศักดา หาญยุทธ, 2551) จึงทำให้ประชาชนถูกทำให้ตกอยู่ใน “สภาวะจำยอม” ในการรับบริการสาธารณะจากรัฐ

การศึกษาความต้องการบริการสาธารณะ “ที่แท้จริง” ของประชาชน จึงถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ส่วนกลางผู้ที่ถือเป็น “หน่วยงานต้นน้ำ” ผู้กำหนดนโยบายจะต้องมีการรับฟังเสียงของประชาชนว่า คนในชุมชนต้องการอะไร อยากให้ปรุงปรุงหรือเพิ่มเติมในส่วนไหน อะไรที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ก่อนที่นำความต้องการบริการสาธารณะที่ประชาชนได้เสนอมานั้นไปบรรจุหรือเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ขอบข่ายอำนาจ ประเภท และภารกิจในการจัดบริการสาธารณะของราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) เพื่อให้ได้มาซึ่งผลของบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนตามบริบทในท้องถิ่นนั้นๆ ได้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด อีกทั้งบริการสาธารณะที่ดีนั้นจะต้องสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครองที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้วย หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง (วันเพ็ญ ทรัพย์ส่งเสริม, (2538) ซึ่งนี่จะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการจัดบริการสาธารณะนั้นๆ อีกทั้งยังถือเป็นผลสะท้อนกลับที่ดีที่สุดเกี่ยวกับคุณภาพของบริการสาธารณะนั้นๆ ว่าเป็นประโยชน์หรือเป็นที่ต้องการของประชาชนหรือไม่ หรือเป็นการ “ยัดเยียด” บริการสาธารณะให้ประชาชน

จากสถานการณ์ปัญหาเรื่องความเพียงพอของอำนาจในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดีข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้นจะต้องมีการวางบทบาทให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดีในด้านการพัฒนาเสียใหม่ โดยอาศัย

กลไกการกระจายอำนาจอันเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องมอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยเริ่มที่รัฐจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งรัฐจะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้าง กระบวนการกำกับดูแล ติดตาม มอบหมาย ถ่ายโอนภารกิจหรือหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดทำที่มีความละเอียดและชัดเจนมากขึ้นกว่าที่ทำเป็นอยู่ในปัจจุบัน ให้มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง มีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และสามารถสร้างการตัดสินใจที่หลากหลายภายใต้ความแตกต่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของภารกิจและส่งผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากที่สุดด้วย โดยอาจกระทำแบบคู่ขนานกันไป กล่าวคือ

1) การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลให้กระทำ “เท่าที่จำเป็น” เท่านั้น เพื่อให้อิสระแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำบริการสาธารณะ โดยราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลางควรมุ่งไปที่การกำกับ ติดตาม และประเมินผลของการจัดบริการสาธารณะมากกว่า

2) ในระดับท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลคานาดี จะต้องมีการขยายบทบาทในการดำเนินภารกิจและหน้าที่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น มีแผนการจัดระบบการจัดทำบริการสาธารณะที่ชัดเจน มีรายชื่อกิจกรรมของบริการสาธารณะที่ต้องทำ มีรูปแบบและวิธีการดำเนินภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกชั้นตอน อีกทั้งต้องสอดคล้องและรับผิดชอบต่อสถานภาพทางการเงินการคลัง องค์กรที่คอยกำกับดูแล และประชาชนในท้องถิ่นด้วย

เสียงเรียกร้องความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ผู้วิจัยมองว่าเป็น “เสียงสะท้อนที่แผ่วเบา แต่ชัดเจน” จะได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต้นน้ำได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนกลางที่จะคอยเชื่อมโยงและทำให้สารความต้องการอันบริสุทธิ์เหล่านี้เกิดเสียงดังกังวานให้ได้มากที่สุด เพื่อกระตุ้นเตือนและเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะมองเห็นและผูกคิดเพื่อเปิดใจรับฟังเสียงความต้องการบริการสาธารณะที่แท้จริงที่มาจากเสียงของประชาชนผู้อยู่ปลายน้ำของบริการสาธารณะ

งานวิจัยฉบับนี้จึงเปรียบเป็นสะพานเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานรัฐกับความต้องการบริการสาธารณะที่แท้จริงของประชาชนในลักษณะ “ล่างขึ้นบน” (bottom up) ซึ่งผลที่ได้รับนั้นมิใช่เพียงแค่ประชาชนจะได้รับบริการสาธารณะที่ตนเองหรือชุมชนต้องการเท่านั้น แต่ยังถือเป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นการยกระดับความคิด เสริมสร้างบทบาท ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญขององค์กรภาคประชาชนให้เกิดความเข้มแข็ง และเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ให้สามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบ กระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐได้ เพราะการกำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบโดย

ประชาชนนับเป็นการกำกับดูแลที่มีความยั่งยืน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชน เน้นการจัดบริการสาธารณะที่คุ้มค่า มุ่งที่ประสิทธิภาพมากกว่าปริมาณ เกิดประโยชน์สูงสุดและตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด และนี้อาจถือเป็นมิติใหม่ของนโยบายการกระจายอำนาจที่อาจนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างและระบบในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นในอนาคต

บรรณานุกรม

- จรัส สุวรรณมาลา. (2542). *รัฐบาล-ท้องถิ่น ใครควรจัดบริการสาธารณะ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธเนศวร เจริญเมือง. (2554). *อภิปรายหัวข้อ "การกระจายอำนาจและการเมืองในท้องถิ่น: การปกครองท้องถิ่นการศึกษา และการปฏิรูปที่ดิน"*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันเพ็ญ ทรัพย์ส่งเสริม. (2538). *การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระในกระบวนการจัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. นิติศาสตร์ (กฎหมายมหาชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศักดิ์ หาญยุทธ. (2551). *การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2550*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2545). *แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. ฉบับที่ 1. ม.ป.พ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี. (2556). *แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี (2556-2558)*. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลค่านาดี.

บทสัมภาษณ์

- คำพันธ์ กมลชาติ (2559, 30 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้าน. หมู่ 6 ต.ค่านาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- จามจุรี วัฒนา. (2559, 29 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง เป็นผู้สัมภาษณ์. หมู่ 6 ต.ค่านาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- จำปี มีชัย. (2559, 1 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง เป็นผู้สัมภาษณ์. หมู่ 8 ต.ค่านาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.

- ชาญชัย หาวันทา. (2559, 2 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ไชย พลเยี่ยม. (2560, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. ที่ทำการองค์การบริหาร
ส่วนตำบลคำนาดี ต.คำนาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ชูชาติ บุญศักดิ์เลิศ. (2559, 1 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ธีรายุ บุตรนาแพง. (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ทวี นาทองคำ. (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ธีระวัฒน์ ไกรยะสินธุ์. (2559, 30 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 6
ต.คำนาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ธีระวัฒน์ คงบุญवास. (2559, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- นิภาพรรณ กลางพรม. (2559, 29 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 11
ต.คำนาดี อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- นงลักษณ์ สมเพ็ง. (2559, 30 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- บุญเลื่อน ชุมชุม. (2559, 2 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- พวงเพชร นาทองคำ. (2559, 29 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- พะยอม สิงห์นาแพง. (2559, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- พาที อารีชาติ. (2559, 8 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- พิทยา สุวรรณศรี. (2559, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.
- มาลินี ชินทะวัน. (2559, 8 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุตมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี
อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด.

- เยาวลักษณ์ ทิพย์ประมวล. (2559, 8 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ราตรี พลเยี่ยม. (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- ศิริลักษณ์ ศรีแนน. (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2559
- สง่า ปิงคะโร . (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สรารุณี เลิศวิชากุล. (2559, 10 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขวาง ต.ห้วยขวาง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม.
- สันติ จันทกุล. (2559, 16 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สวัสดี้ สุวรรณสร. (2559, 16 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สินธุ์ ภูมิดอนชัย. (2559, 23 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สุนิรัตน์ ชุมวัชรวิทย์. (2559, 22 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สุธิดา ณะชัย. (2559, 29 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สุรพง พลสุวรรณ. (2559, 23 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 6 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- สมดี ศรีแนน. (2559, 1 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 8 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- หนูเย็น สุรินทร์เลิศ. (2559, 22 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.
- อมรฤทธิ์ นาทองคำ. (2559, 9 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย อธิวัฒน์ อุดมก้านตง. หมู่ 3 ต.คำนาดี อ.โพธารอง จ.ร้อยเอ็ด.